

REDACȚIA

Arad, Str. Auliek (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Auliek (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 și garmond: prima-d
7 cr.; a doua oară 6
a treia oară 4 cr. și tim
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Dreptul electoral.

(*) Pe de o parte censul înalt, pe de altă parte sârăcia, care-i cumpenea să rămână restanțier cu darea, destul că dreptul electoral de foarte puțin Români putea fi exercitat, chiar dacă am fi hotărât cu toții să luăm parte la alegeri.

Legea despre judicatura Curiei în alegeri dispune însă, că de aci încolo vor trebui să fie înscrși în lista alegătorilor și cetățenii cari nu și-au plătit darea.

Chiar acum se întocmesc listele electorale de către autoritățile comitatense și municipale. Înainte chiar de a se fi făcut reclamele și rectificarea listelor, s'a constatat deja, că e surprinzător de mare numărul cetățenilor, cari sub atâtea regimuri liberale (?) au fost despoiați de dreptul electoral prin menținerea unei legi nu se poate mai defectuoasă.

Pentru ilustrarea acestei aserțiuni, e destul dacă înregistrăm din când în când cu cât a crescut, aproape în toate cercurile electorale, numărul alegătorilor.

Pe puțin luat, în viitor are să fie cu 25 % mai mulți alegători cu toate că acum vor fi lăsați afară, parte din răutatea administrației, parte pentru că țeranii nu prea sunt obișnuiți cu paza asupra dreptului lor electoral.

Și mai mult iese în evidență această scurtare a cetățenilor în cel mai cardinal drept al lor, dacă vom spune, că în anul 1896 în Ungaria întreagă nu erau mai mult ca 800.000 alegători, deși la 1848 deja erau 1.000.000... Dela un milion, în aproape jumătatea de veac, în loc de a crește numărul alegătorilor a scăzut, deși numărul populației a crescut cu două milioane. Nainte cu jumătate de veac în statul ungar din 12 cetățeni, unul are drept electoral, până ce sub Bánffy ajunsese că din 18 cetățeni abea unul are drept de votare.

Aceasta — vorbind în general, peste tot. Dacă s'ar lua însă situația specială a Românilor, suntem siguri că nici 30 % din cei îndreptățiți nu au fost induși în listele electorale.

Starea asta în nici un stat din lume nu se vede. Din contră, în toate părțile, drepturile s'au lărgit tot mai tare, fie că s'a scăzut censul, fie că a fost desființată ori ce barieră care să separe pe cetățeni când e vorba să și exerciteze drepturile electorale. Numai în Ungaria mai există lege, care face în privința asta deosebire între naționalități chiar, căci censul din Ardeal și excepțiile ce le face legea electorală ardeleană în favorul Securilor, Ungurilor și a Sașilor, nu e altceva de cât o nedreptate ca pe vremurile de iobăgie.

Legea despre judecătoria Curiei e un progres ôre-care, cel puțin în formă.

Fiind-că nicăiri nu e scris să rămânem pasiviști și mai pe departe, trebuie a căuta să profităm și de puținul ce s'a acordat prin noua lege. Să ne interesăm deci ca numărul alegătorilor români să sporească și el, ca astfel la un moment dat, când am hotărî să participăm la alegeri, să avem o armată tare, pe care să ne putem răzîma în luptele pentru drepturile neamului nostru.

Atragem deci încă odată atenția tuturor fruntașilor români asupra listelor electorale și-i indemnăm a se interesa cu tot din-a-dinsul și a veghea, ca dreptul electoral al nici unui Român să nu mai fie confiscat în viitor.

Din Bucovina. „Patria“ din Cernăuți publică următoarea destăinuire:

„Baronul Bourguignon a declarat unul consilier comunal din Cernăuți, că politica sa anti-românească este justificată prin entuziasmul suspect, pe care l'au manifestat Românii din Cernăuți cu ocazia trecerii M. Sale Regelui Carol al României prin Cernăuți, în Rusia“.

Chestiunea taxelor la Porțile-de-Fer. S'a vorbit mult despre chestia aceasta și foarte mult a preocupat cercurile politice atât la noi în țară, cât și mai ales în țările vecine interesate. Acum ziarul „Neue freie Presse“ din nou o scoate la iveală și într'unul din numerii săi din urmă scrie următoarele:

„Dl Alexandru cavaler de Suzzara, șef de secție în ministeriul de externe din Viena, a fost zilele acestea în Budapesta, unde a tractat cu guvernul unguresc în chestiunea taxelor la Porțile-de-Fer. În cele din urmă s'a ajuns la o înțelegere; taxele de trecere au să intre în vigoare la 1-a August a. c. Dispozițiunile pentru trecerea vapoarelor prin Porțile-de-Fer însă, în mai multe puncte, au suferit unele modificări. În schimb nu este îngăduit, ca guvernul unguresc să admită vre-o modificare în tariful taxelor“.

ADERENȚE-PROTESTE

Conferența învățătoarească din tractul Leucuceștului, adunată în 13/25 Iunie 1899:

După ce s'a sfârșit dezbaterile obiectelor pertractate, domnul inspector confesional în conglăsuire cu întreaga conferență, a adus de obiect și felicitarea nou alesului episcop, Prea C. Sa dl Iosif Goldis, dorindu-l ca bunul D-zeu, care s'a îndurat a ni-l trimite și da ca pe capul diecesei noastre aradane, noi acești însușiți de atare reușită îi strigăm preabunului părinte să trăească mulți ani pentru mângâierea fiilor săi sufletești.

Protestăm contra amestecului necuviincios al străinilor în afacerile bisericii noastre. Să trăească cei 30 deputați sinodali, cari au cunoscut dorința inimii noastre. Trăească bravi conducătorii ai „Tribunei Poporului“.

Adam Rosa, inspec. școl.; Michaiu Giurma, paroch; Antou Popovici, adm. preot; Ioan Căpitan, preot gr.-or. rom.

Eutim Onița, învățător; Alexandru Iclozan învăț.; Nicolae Stefanovici, inv.; George Săracin, învăț.; Adrian Peru, inv.; Atanasiu Lazar, inv.; Demetriu Gherga, inv.; Constantin Rosa, preot disponibil gr.-or.

DIN ROMANIA

Constituirea Corpurilor legitoare.

În ședința dela 13/25 c., după ce s'au validat toți aleșii, s'a procedat la alegerea birourilor: Camerei.

Votați	128
Buletine albe	3
Abjineri	1
Majoritate absolută	68
D. C. Olănescu	105 vot.
D. colonel G. Rosnovanu	20

Se proclamă ales dl C. Olănescu ca președinte.

D-sa mulțumește Camerei pentru această încredere și aduce un omagiu memoriei regretatului Lascar Catargi. (Toți deputații se ridică în picioare și aplaudă). Se propune a se așeza în incinta Camerei bustul lui Lascar Catargi, la care propunere dl C. C. Arion, în numele grupului constituțional, declară că se asociază.

Camera primește propunerea în aplauze unanime.

Se procede apoi la alegerea celor patru vice-președinți:

S'au ales d-nii:	
N. Economu	107 voturi
G. Panu	103
N. Filipescu	106
Al. Catargi	107

La Senat președinte s'a ales dl C. Boierescu cu 76 voturi, contra 27, date d-lui T. Rosetti junimist.

Vicepreședinți s'au ales d-nii Gr. Cogașnicănu, Cantacuzino-Pășcani, Sava Șomărescu și Dr. C. Severeanu.

DIN FRANCIA.

Votul asupra noului guvern. — Foile radicale și revisioniste aduc mari laude lui Brisson, care spriginește și susține noul guvern Waldeck-Rousseau, și condamnă cu asprime procedura partidului progresist, în special pe Meline și pe partizanii acestuia. Foile republicane moderate scriu, că earși s'a dat pradă un guvern radicalilor și socialiștilor, și profetesc o scurtă viață majorității astfel formate, cum o are guvernul actual. Ziarul „Gaulois“ rezonază, că guvernul nu mai este cabinetul Waldeck-Rousseau, ci e un ministeriu al lui Gallifet.

În ședința de ieri a Camerei Deroulède a făcut o propunere de urgență, în care cere întregirea republicii parlamentare cu republica democratică. După observările făcute la aceasta din partea primului ministru Rousseau, s'au petrecut scene violente. Afacerea a fost suspinsă și propunerea lui Deroulède a fost respinsă din partea Camerei.

Afacerea Dreyfuss. — „Echo de Paris“ aduce știrea, că Dreyfuss a sosit ieri, dar numai azi va fi pus pe pământ francez.

Luni seara revisioniștii au voit să țină afară din oraș o mare adunare.

rul localului însă nu li-a dat nici o sală. Astfel vr'o 300—400 de oameni s'au îndreptat spre oraș, ca să aranjeze o demonstrație, însă poliția i'a oprit, închizându-le poarta orașului. Demonstrații au fost făcute apoi pe malul Senei, strigând: Trăiască libertatea! Trăiască Dreyfuss! și s'au întors pe altă parte în oraș, unde poliția i'a împărșiat, arestând pe mai mulți inși dintr-dinșii.

PACTUL

ECONOMIC DUALIST

Considerațiuni și „dreptul p“

(Ag) Astfel dar „stări munității comerciale-vama stabilite atât prin învoielile cât și prin „lex Széll“, vor ține vizor, până la sfârșitul anului 1907; cate fiind în Ungaria pe baza „stării de al teritorului vamal independent“, precum se spune în introducerea legii, ear dincolo în Austria, prin ordonanța împărătească scoasă pe baza §. 14., dar de ratificat de către parlamentul cisleitan.

Ungaria însă ar avea drept, ba, după răstălmăcirea întregii foste și actuale opțiuni din dietă, chiar și datorința în sens act. XII al legii dualiste și art. de lege I din 1898, a proclama necondiționat și a înființa, a lua măsuri fără amânare, pentru vama autonomă separată ungeră la granițele ei cu Austria, în cazul — cum e de fapt și acum, după pactul cel mai nou — când regularea raporturilor economice între cele două jumătăți ale monarhiei, s'ar întâmplă dincolo — precum se și întâmplă — pe neconstituțională, neparlamentară.

De ce n'a făcut-o nici apărătorul mai autorizat al legii dualiste — Széll? ce s'a învoit, ca comunitatea vamală să prelungească în mod provizor până la sfârșitul 1907, ear, dacă în 1903 se va ajunge la o convenție comercialo-vamală definitivă, ea să fie încheiată tot pe 10 ani, ca și până acum dela 1867? Bine înțeles, rămâne lucru hotărât, că această convenție definitivă (în 1903) „va trebui să se întempe pe cale parlamentară“, și fără ajutorul §. 14.

Dacă însă până la finele 1903 nu se va ajunge la încheierea convenției definitive pe cale parlamentară? Ce se întâmplă? O spune §. 5 al legii Széll; anume:

„În cazul, că sub durată existenței acestei legi, starea actuală precisată în 1, respective reciprocitatea, va suferi schimbări din ori-care motiv în regatele și țările celelalte ale M. Sale, se îndrumă guverna să prezenteze fără amânare parlamentului proiectele necesare pentru apărarea interese financiare și economice ale țării.“

„Dacă în scopul acesta se cer dispozițiuni imediate, guvernul poate să le pună la cale prin ordonanțe ministeriale. Ordonanțele acestea însă au să fie prezentate parlamentului, dacă acesta e întrunit, în decurs de 14 zile; dacă nu e întrunit, imediat după întrunire. Nerespectarea ori-căreia din condițiile precisate în §. 4 are aceeași urmare de drept ca nerespectarea reciprocității.“

Aici, este îndreptățită întrebarea, care va fi „durată existenței acestei legi“? Oare sfârșitul anului 1903, 1907, sau ori și când „reciprocitatea va suferi schimbări“? Dacă da, ratele e măsurat așa dar în mod automat, prin urmare cu

amenințator în felurite posibilități și eventualități. *)

Apoi, în întreg acest paragraf, în caracterul său amenințator, pentru că „reciprocitatea va suferi schimbare” sau „nerespectarea oricăreia din condițiile precizate în §. 4 **), are aceeași urmare de drept ca nerespectarea reciprocității”, — zicem: în ciuda acestor sperieturi, nu e întrebuintă — precum nici în întregul legii — vorba „despărțire economică”, ori „vama autonomă”, ci se folosește numai expresia: „apărarea intereselor financiare și economice ale țării”, pentru care guvernul va avea „să prezenteze proiecte necesare”; iar „dacă în scopul așezării se cer dispoziții imediate, guvernul va lua la cale prin ordonanțe ministeriale”.

De ce această neîntrebuintă a vorbelor „despărțire”, ori „vama separată”? Tocmai acum ori nici odată, când adecă însuși marchizul consimțea cu „formula lui Széll”, pe prețul căreia autorul ei reușise să scape de la opoziția obstrucționistă, a denunțată „lex-lex”-ul, a mântul țării și conștiința, a inaugura era cea nouă cu „legea, Nr. 13”-teptate”, despre care cu toții, cu portretul se jurau că nu va fi se șteargă nici o iotă? De ce

Nr. 14 Széll a pune vorba aceasta, când găsit, sau va avea și așa destulă vreme, Nr. 15 ani de zile, pentru a-și pregăti „părea economică”, ba când încă în localități, scut sub Bánffy guvernul elaborase Nr. 16 se discuțeau tuturor cercurilor și bunpărâșimilor interesate un proiect de tarif autonom vamal ungar și la care chibzuiri însuși mai mulți miniștri luaseră parte?

Și de ce nici chiar independenții cei mai puritani și intransigenți nu și-au ridicat protest, n'au interpellat în cauza acestei lipse din lex-Széll?

*) Șirele acestea au fost scrise luni 26 c. după amiază. În ședința dietei din aceeași zi, ministrul de finanțe Lukács prezentase proiectul de lege privind la aranjamentul cel nou încheiat între cele două guverne și Banca austro-ungară. Din expunerea de motive asupra acestei legi scoatem pentru moment aceste cuvinte: „În urma acestor învoeli, ziua de 31 Decembrie 1907 este termenul de expirare unitar pentru întreg complexul tuturor chestiunilor economice pendente între cele două state ale monarhiei”.

Va să zică, numai acum, 12 zile după prezentarea legii Széll (în ziua de 14 c.), în care nu e fixată durata existenței, suntem dumeriți prin canalul simplu al unei expunerii de motive, iar nu prin lege.

**) Despre care vom vorbi mai la vale.

Fiind că pe lângă povestea cu strugurii acri care va rămănea pe semne adevărată încă și la sfârșitul anului 1907, mai este apoi și faptul, că slătirea cu compromisul pe față între Széll și independenții puritani ori ne-puritani, mai există între ei tot încă și unul ascuns, după care se înțeleg perfect: cum își vor face de minunat trebușoarele și va spăla o mână pe cealaltă și pe „durata existenței acestei legi”.

Ear' înaintea „nației” naive se joacă comedie montată în mod viclean.

NOUȚĂȚI

Arad, 28 Iunie a. 1899

Archiepiscopul cardinal Schönborn, primatul Boemiei, născut în Praga la anul 1844, în urma unei boale de plumă și a răposat luni, în 26 l. c. n. în Falkenau, în etate de 55 de ani. Din acest trist incident, pe lângă alte personaje înalte, și-au exprimat condolențele Lor Majestatea Sa Impăratul-rege și papa.

Procesul otrăvitoarelor din Jebel. Eri a fost a șesea zi a pertractării în procesul otrăvitoarelor din Jebel. Atât înaintea, cât și după amiază au fost ascultați martorii lui Korin, care mereu neagă că ar fi comitetele otrăvitoarelor. Martorii însă au fasonat de tot îngreunător contra lui, și zic, că crima de otrăvire se practică în Jebel de vr'o 16—20 de ani. Cei mai mulți dintre martori nu cutează să mărturisească din cele ce știu, de frica terorizării din partea celor păcătoși. Interogatorul s'a încheiat ieri. Vorburile de acuză și de apărare s'au amânat pe Vineri, iar publicarea sentenței se va face luni viitoare.

Fratele lui Lucheni, al ucigașului împărătesei-regine Elisabeta, a fost arestat și el în orașul Metz, predat fiind tribunalului. Sunt bănuiați, că și el ar fi făcut mai multe omoruri în Franța și în ducatul Luxemburg.

Generalul italian Giletta, arestat de mai multe zile de autoritățile franceze, învinuit pentru spionaj, a fost osândit de tribunalul de război din Nizza la 5 ani închisoare, 5000 franci amendă și la suportarea șeselor procesului.

Autorisată din Sibiu în numărul ei dela 15/27 c. scrie:

„Comunicatul foilor maghiare, ce am înregistrat și noi în nrul 127 despre o pretinsă declarațiune a dlui Coriolan Brediceanu cu privire la conferința din 14 Iunie a fruntașilor Români, este, după cum aflăm din cel mai competent izvor, o pură scornitură a oficiosului „Polit. Ereteit”.

Să distingem însă. *Izvorul competent* care este: dl Brediceanu ori dl Răju? Nu de alt-ceva, dar lumea e curioasă să știe, dacă între cei „mulți” adunați la conferința (?) din 14 Iunie a fruntașilor a luat parte și dl Brediceanu, și anume în ce calitate, cu ce rol? Și încă ceva: dacă nu adevărat ceea ce zicea oficiosul că i-a spus dl Brediceanu, să spună autorisată sibiană hotărârile „conferinței de mare însemnătate”, dacă numele celor dela conferință refuză cu atâta încăpăținare să ni-l spună.

Bucurie în familia țarului. Luni, în 26 l. c. n., Țarevna Alexandra Feodorovna a născut o fetiță, căreia s'a dat numele Maria.

Descoperiri arheologice în Egipt. Archeologul francez Loret nu de mult a făcut săpături în giurul vechiului Memfis din Egipt, cu un rezultat surprinzător. A dat de urma unei întregi părți de oras, cu stradele, răspântiile și cu piețele lui. Afară de acestea a descoperit o mulțime de scrisori-papirus, statue de bronz, șese morminte din epoca romană și patru morminte vechi din timpul faraonilor. Într-o sală pe perete, a aflat o lungă inscripție, care conține istoricul unui proces de mai multe veacuri, ce s'a început pe vremea lui Ahmes I și s'a terminat abia în timpul lui Ramzes II. Basa acestui proces a fost un izvor, descoperit în pustia Sahara.

Viperă la Oradea mare. Se vestește din Oradea-mare, că într-una din zilele trecute trei țărance se duseseră să culeagă frăguțe în pădurea din apropierea orașului. Mai târziu toate trei s'au așezat pe iarba să se odihnească. Deodată una dintre ele începu să țipe: un șarpe adecă, încolăcindu-se împregiurul mânel ei, a mușcat-o la degetul arătător. În urma întâmplării toate trei alergară în oraș; într-acestea mâna celei mușcate s'a umflat de tot, a fost cuprinsă de friguri și peste două ore a murit între dureri cumplite. Se crede, că mușcătura a fost de viperă.

Un hoț în haine femeiești. Întâmplarea e cam ciudată, dar vorba e, că s'a întâmplat în comuna Monor, nu departe

de Budapesta. Între alte familii din capitală, cari petrec peste vară în numita comună, se află de câteva zile și un artist dela opera ungurească cu familia sa. Înainte ca un an și jumătate artistul luase pe lângă fiul său o bonă, o fată din provincă, care de minună se pricepea la a distra pe copii în jocurile lor. De aceea bona era iubită atât de domnul, cât și de domna casei. Într-o zi artistul plecă la Budapesta pentru două zile. Bona se folosi de ocaziune și, apropiându-se de stăpâna sa, îi declară amor în toată forma și i spuse, că „dinsă” nu e fată, ci bărbat, pe care numai dragostea ce-o are față de stăpâna sa l'a făcut să figureze ca fată și să stea în familie atâta timp. Doamna însă a respins amorul „bonel” sale, iar bărbatul ei, fără a face scandal din treaba aceasta, — a alungat din familie pentru totdeauna pe amoresata „bonă”.

Autoritățile însă au fost cu mult mai nemiloase. Cercetând lucrul mai cu deamăruntul, au aflat, că respectivul „bonă” este un hoț fugit din temniță, care doi ani a fost curențat în țeara întreagă, fără ca să i-se fi putut da de urmă. — Acum însă — e pas earăși la locul său.

Osândit pentru duel. Eri tribunalul din Cluj a osândit la 2 luni temniță de stat pe profesorul Oberschall Pal, care înainte cu o lună a împuscat în duel pe proprietarul Putnok. Așa se vede că în Ungaria vicața proprietarilor este foarte ieftină!

Cas de moarte. Alaltăieri a răposat aici Ioan Stăic, un țeran fruntaș și unul dintre episcopii bisericii noastre din loc, în etate de 75 de ani. În mormântarea i-se face azi după amiază.

Cea mai frumoasă femeie. În Paris a fost de curând un concurs de frumusețe internațional, la care premiul prim l'a dobândit domnișoara Jeanne Dorthier, artistă a teatrului Voudevill. Chipul fetei brunete este expus și admirat acum în toate vitrinele bulevardelor. Între membrii juriului au fost și Sarah Bernhard, Bendis și Bodin. La acest concurs de frumusețe au luat parte o mulțime de dame tinere: Italiene, Spaniole, Berlinoze și Americane.

Comorile mării. Nu de mult ministrul de finanțe al Turciei s'a apucat de o îndrăzneală și fantastică operație finanțiară: prin cufundători în mare a început să caute lângă Cesme, în apropiere de Smyrna, corăbiile scufundate acolo în lupta pe mare ruso-turcă din anul 1770. La această lucrare ministrul turcesc a fost îndemnat de credința, că corăbiile înghițite de valurile mării au fost încărcate cu fel de fel de co-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

ULTIMELE SCRISORI ALE LUI JACOPO ORTIS (26)

Traducere de
LUCREȚIA RUSSU ȘIRIANU.

Teresa, dotată cu un temperament mai puțin susceptibil, dar pătimaș și deschis, predispusă la o melancolie gingașă și în etate când ne vorbește dorul dulce de a iubi și a fi iubit, fiindu-i răpite ori-ce bucurii sufletesti, încep să și încreadă inima ei toată lui Iacopo și încetul cu încetul se îndrăgosti de el. Dar' nu îndrăzni să recunoască singură acest fapt; și din seara acelor sărutări, trăia foarte retrasă. Fuga de ființa iubită și tremura de prezența tatălui său. Despărțită de mama ei, fără sfat și fără mângâiere, neliniștită de viitorul ei, de virtute și de dragoste, deveni o pustnică în toată forma. Aproape nu mai vorbea, ce-tia mereu, își negligea deservul ca și harfa și îmbrăcămintea, și adeseori o surprindeau servitorii cu lacrimi în ochi. Evita societatea și oamenii, cari prietăre, cari prietăre, și retrăgându-se

chiar de mica ei sorioară, sta ore întregi în locul cel mai ascuns al grădinei sale. De aci încolo domnia în casa lor o liniște și o neîncredere, care spăria pe logodnic, care și afară de asta era atins neplăcut prin purtarea necuviincioasă a lui Iacopo, care era incapabil să ascundă ceva. Acesta vorbea de altcum cu o insuficiență naturală, și deși în conversația comună păstra o tăcere rece, între prietenii săi era vorbitor, rida și adeseori era de o veselie senină. Dar' în zilele acestea vorbele și purtarea lui erau violente și amare ca sufletul lui. Când într-o seară Odoardo îl irită prin aceea, că apăsă tractatul dela Campo-Formis, încep să discute cu el, să strige și să amenințe ca un nebun, își bătea capul și plângea de mânie. De obicei era chibzuit; dul T. își povestea, că pe vremea aceea era sau adâncit cu totul în gânduri, sau dacă vorbea, se aprindea imediat; privirea îi era spăriată, și adeseori în mijlocul vorbirii își pleca ochii plini de lacrimi. Odoardo începu să-l observe cu atențiune și găci iute cauza schimbării lui.

În modul acesta trecu Iunie. Nenorocitul tinăr din zi în zi deveni tot mai întănat și mai bolnav. Nu mai scrise familiii și nici nu mai răspunde la scrisorile lor. Într-o zi vedeau țărani

rind cu frânele lăsate peste coaste prăpăstioase și printre tufe, și e un adeșrat noroc că nu s'a nefericit. Într-o dimineață pictorul era ocupat cu schițarea munților, când distinsese vocea lui în pădure. Se apropiă încet de el și auzi cum declama o scenă din Saul. Atunci îi reuși să deseneze portretul lui Ortis, care mai târziu fu dat publicității. E schițat tocmai în momentul când sta adâncit în gânduri, după ce recitase versurile următoare din actul al doilea:

— — — Demult
„M'ăș fi aruncat bucuos în săbiile inimicilor,

„Punând capăt astfel vieții grozave ce o trăiesc.”

Apoi văzu cum Iacopo se acțea de virful stâncei, hotărât, cu brațele deschise se uita în jos, dar' de odată se retrase strigând: O mama mea!

Într-o Duminică rămase la masă la T. O rugă pe Teresa să-i cânte ceva și îi aduse el însuși harfa. Când dădu primele acorduri, tatăl ei intra în odaie și se așeză lângă ea. Iacopo părea adâncit într-o melancolie dulce, fața i-se învioră din ce în ce, dar' imediat își plecă capul și deveni și mai melancolic. Teresa se uită pe furis la el și numai cu greu își reținu lacrimile.

Iacopo observă aceasta și nu mai putu suporta. Se sculă și plecă. Tatăl se întoarse blând spre Teresa și îi zise: O ficea mea, vreau așa-dară să ne nimicești pe toți împreună cu tine? — La aceste vorbe o podidiri lacrimile. Se alungă în brațele tatălui ei și îi mărturisii totul.

Între acestea intra Odoardo. Depărtarea subită a lui Iacopo, poziția Teresei și perplexitatea d-lui T. îl întăriră în prepusul lui. Aceste detalii le-am auzit din gura Teresei.

În ziua următoare — era 7 Iulie dimineață — Iacopo merse la Teresa și găsi acolo pe micile și pe pictorul, care zugrăvia portretul de nuntă. Teresa se ridică perplexă și tremurând și merse repede afară, par-că trebuia să caute ceva, ce uitase; dar când trecu pe lângă Iacopo, îi zise încet și îngrijată: „Tatăl meu știe totul.” El rămase liniștit, nu și schimbă de loc față. Se mai plimbă de câte-va ori în sus și în jos prin odaie și pe urmă plecă. Toată ziua aceasta nu l'a mai văzut nici un suflet viețitor. Michel, care-l aștepta la masă, îl căută în zadar. Se întoarse acasă numai după miezul nopții. Se aruncă îmbrăcat pe pat și porunci feciorului să se culce. Curând după aceea se sculă și scrise:

morii. Oamenii începuseră să ridă de această idee a ministrului; acum însă vine vestea, că planul lui a sâcces de minune. Cufundătorii, străbătând prin volumul colosului de apă până la o adâncime de 40 de metri, au dat de corabia rusească, scufundată înainte de asta cu 130 de ani, aflând într-însa o mare cantitate de lucruri scumpe. Până acum au scos de-acolo: 12.000 piese de galbeni francezi; o uriașă cantitate de galbeni rușești, 20.000 bucăți de taleri de argint, o sumedenie de vase de argint, cadre de argint, țevi de tunuri și un mare număr de săbi și puști, precum și multe alte obiecte prețioase. Valoarea tuturor obiectelor aflate până acum se urcă la vreo 2.500.000 de franci; iar cufundătorii greci, ca și după tocmala făcută cu ministrul, capătă 10 % din prețul comorilor aflate, — au câștigat până acum 250.000 de franci. Scrutările continuă, și ministrul actua de finanțe al Turciei devine celebru și chiar nemuritor pentru țara sa, știind în acest chip să îmbogățească vistieria statului său.

CONGRAGAȚIA.

16/28 Iunie.

În vederea luptelor ce se vor da în adunară extraordinară de azi a congregației Aradului, fruntașii români au ținut aseară o conferență, în care în cea mai frățească înțelegere și unanim au luat hotărârile cu privire la alegerile ce se vor face.

Înainte de a se intra în meritul debaterilor, dl. M. Veliciu a raportat asupra următoarelor lucruri. Fișpanul comitatului, desigur indemn și de importanța elementului românesc în comitat și de lupta deamă ce o poartă Românii, a convocat pe mai mulți fruntași români la o consfățuire comună, pentru-ca să chibzuească asupra chipului cum să se ajute la ameliorarea stărilor de lucruri de la comitat. Pentru întâia oară li-s-a dat Românilor această atenție. La conferență cu Ungurii, Românii au decis să nu participe, pentru diferite rezonane. Au trimis însă pe dnii Dr. N. Oncu, Dr. I. Suciu și M. Veliciu la fișpan, pentru a-i face cunoscute postulatele Românilor din comitat. Astfel ieri un lung schimb de vederi a avut loc între delegația Românilor și între fișpan. Fișpanul a recunoscut dreptatea postulatelor române și a făgăduit să țină cont de ele. În cât privește alegerile, a zis că la caz de vacanță, va sprigini candidatura d-lor dr. Ilie Precupaș și dr. G. Popa.

La locul de vicișpan, proto-fise și președintele la sedria orfanală au concurat numai actualii funcționari ai comitatului.

La consultare au luat parte toți fruntașii arădani, precum și un număr de fruntași din provincie.

Încolo, în alte chestii ce ar putea veni la ordina zilei, atitudinea Românilor rămâne aceea ca în trecut: luptă în contra guvernărilor așa cum o pretinde programul partidului național.

Eată acum cele petrecute la congregație.

În sală abea poți pătrunde. Fiind de astă dată între Unguri două partide, una a lui Bohus — Takácsy Solymosy, alta a lui Várhelyi — Urbán, s'au mobilizat aproape doar toți membrii congregației, atât Unguri și Nemți, cât și Români. Deja dela poartă corteșii prind și caută să capaciteze în favorul unuia ori altuia dintre candidați. Pentru locul de proto-fise sunt adecă doi

candidați: Keresztes și Szatmáry. În jurul lor se va da prima luptă, căci vicișpan se va alege cu aclamațiuni.

Punct la orele 9 fișpanul deschide ședința. S'a luat spre cunoștință raportul vicișpanului, apoi referada scaunului de scaun, precum și rapoartele privitoare la nimicirea unor alegeri și validarea altora precum și la pensionarea funcționarilor demisionați.

Se alege comisia de candidare în persoanele d-lor Várhelyi Béla, Zsilinszky, Ormos, Bohus și Dr. Oncu.

Venind în sală, comisia enumără pe cei candidați.

Începând cu numele Dálnoky, la vicișpanat, acesta este proclamat vicișpan.

Se trimite după dînsul o delegație.

Întrearea lui în sală e primită cu aplauze.

Fișpanul îl felicită și îl declară ales.

Dálnoky primind cheia, depune jurământul. Ține apoi un discurs program, în care promite, că va lucra cu ardoare, dreptate și imparțialitate.

Va fi campionul unei noue ere de administrație cinstită, (aplaude) și în activitatea sa se va conduce după echitate mai ales în ce privește naționalitățile și expresiunea liberă a opiniei politice a fiecăruia, având credința că o conviețuire pașnică numai așa e cu putință, și numai așa se asigură binele public. Mulțumește pentru distincția ce i s'a făcut. (Lungi aplauze).

Pentru locul de president al sedrii orfanale se proclamă candidați Nachnébel și Kiss Lajos.

Se aclamă ales Nachnébel.

La candidarea pentru proto-fise se reînduește alegere nominală, deoarece ce s'a cerut aceasta de mai mulți membrii. E un sgo-mot grozav și o mișcare care ține aproape un sfert de oră.

Alegerea ține o jumătate de oră.

Românii toți (afară de Moise Bocșan și vestitul birou Igrisan cu pecicanii seî bine îngrășați) votează pentru Szatmáry dorind a face astfel vacanță pentru dl. Ilie Precupaș.

Au intrunit:
Szatmáry 137 voturi.
Keresztes 182 "

Acesta din urmă se proclamă ales. Românii hotărăsc ca la celelalte alegeri să nu participe, fiindu-le indiferent dacă se alege Schill ori Paris, cei doi candidați pentru postul de protonotar. La caz dacă se alege adică prim-fiscal vice-fiscalul Szatmáry, devenea vacant locul făgăduit de fișpan d-lui Precupaș.

Protonotar s'a ales primul vice-notar Schill.

ULTIME ȘTIRI

Evenimente grave în Belgia.

Bruxela, 27 Iunie n. — În ședința de azi a Camerei s'au petrecut scandaluri enorme, cari s'au continuat și pe strade, unde muncitorii au asmuțat poporul la revoluție sângeroasă.

— Jos clericali! Jos guvernul! Trăiască revoluția! — strigau cetele de socialiști, provocând miliția, ca să-și îndrepte armele în contra ministrilor. În oraș e o spaimă indescriptibilă.

Un tânăr român care posedă și limba maghiară perfect, ar voi a se aplica în vre-o cancelarie ca scriitor, fie în loc sau în provincie.

Un loc de 3000 stângeni patriți între comuna Mândruloc și Cieur se află de vânzare. E lângă drumul de țeară, aproape de Murăș, și se poate folosi ca loc de lemne ori de moară și treerat (și calcat). Doritorii să se adreseze în Mândruloc (Mondorlak) a Pașcu Nădăban, n. 43. Se vestește că în comună nu e nici moară de abur, nici mașină de treerat.

Contra durerii de cap

CEL MAI BUN MEDICAMENT

este

CAPTOLIN-ul

Se poate găti în toate apotecile și drogăriile.

Depositul principal pentru Ungaria-sudică se află la

VOJTEK și WEISZ

în Arad.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare

în Monarchie:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an " 5.—
Pe 1/4 an " 2.50
Pe o lună " 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foilor de zi, plus un adăos popular de 4 pagini.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

AVIS!

Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În cas contrar li-se va intrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

ADMINISTRAȚIA

ECONOMIE.

Grâne.

27 Iunie.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu	Iun. fl. 9.—9.30	fl. 10.05—10.15
„ mai slab „	8.70—9.—	„
„	Oct. „	9.17—9.25
Cucuruz	Iun. „ 4.25—4.30	„ 4.50—4.64
„	Iulie	4.74
Orz	„ „ 5.50—5.60	„ 6.15—7.—
Săcară	Iun. „ 6.80—7.—	„ 7.25—7.23
„ pe	Oct. „ 7.50—7.70	„ 7.17—7.23
Ovăs	Iun. „ 4.80—4.90	„ 5.85—6.00
„	Oct. „	„ 5.66—5.68

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iunie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-47	vând	?
Lire turcești	„	„	„
Imperial (15 R. aur)	18.90	19	„
Ruble rușești 100 a	126.—	127.—	„
Galbeni	5.58	5.63	„
Napoleon-d'or	9.48	9.55	„
100 Marco germane	58.50	„	„
Livre sterling	11.90	„	„

Porci:

(Piața Steinbruch)

19 Iunie.

Ungare; greutate:			
bătrâne	320—380 kg.	42—42.5	cr. p. kg.
tinere	320—390	44—44.5	„
„	250—390	44—45	„
„ până	250	45—46	„
inijlocie	240—260	47.5—48	„
Române	—	—	„
sârbești	„	44.—46	„

Păstăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.50—7.—
„ „ „ cenușii	7.25 7.75
„ „ „ colorate	5.75 6.—
Linte	10.—16.—
Mazere pentru fert	11.—17.—
„ „ aurătită	17.—18.—
Macu	31.—33.—
Fasole albă s'a vând. cu fl.	6.50—7.— 100 kl.
boabe rot.	7.25—7.75
Linte fără gărgărițe	10.—16.—
Mac	31.—33.—
Mazere	11.—17.—
Semânță de cânepă	—11.50
Chim	—28.—
Unsoare de porc	„ 52.—
Slănină	„ 43.50—46.—

Prune	80/85 bucăți bosniece	fl. 12.75
„	95/100	„ 10.50
„	115/120	„ „
„	80/85	„ sârbești
„	95/100	„ „

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ 98 „ 37.—
Lucernă: ung.	„ „ 40.—43.—
„ ital.	„ 98 „ 45.—47.—
In, după calitate	„ „ 10.50—11.—
Ulei de rapi	„ 33.—
Petrolu american rafinat	fl. 22.50 100 kl
„ rusesc	„ 20.—
„ de Orșova	„ 19.—
„ de Brașov	„ 18.—
Spiri grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75
Lână: de vară	„ fl. 90.—92
„ vânăta	„ 90.—93
„ albă	„ 108.—114

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen	10—13 Kl	fl. 138.—142
„	14—20	„ 143.—148
„ Zweisatz	20—22	„ 133.—135
„ Dreisatz	22—24	„ 140.—142
„	25—26	„ 143.—145
„	26—30	„ 145.—146
„ de bivoli	28—32	„ 142.—144

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănestei, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de calitate.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nr. 27—30. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiile între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Directia.

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătorești din archidieceșana ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisariatul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră” cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poezie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian Cântecul isvorului (poezie). Sîn-Petreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poezie), D. Nanu. Funcționari... (schiță, Saffre's ochii tîi (din Heine). I. Nramțu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Bibliografie. A apărut „Foia pedagogică”, cu următorul cuprins: Disciplina, cu devotamentul și iubirea în serviciul educațiunii (Urmare și fine), de Ioan Darius.—Modele de lecțiuni: Aerul, elasticitatea lui, de C. Gr.—Informațiuni: Instrucțiune cu privire la cuincuenali. — De ale reuniunilor învățătorești. — Mulțămînt. — Felurimi.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

A apărut „LITURGIA sfântului Iovă Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântecuri naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minerva” din Orăștie, edată de d-nii Iosif Tabăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială” de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintâiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

Gramatica limbei eline, după Curtius-Hartel de Paul Budiu, profesor gimnasial, a apărut în Brașov, ca op. 2. din edițiunea fondului „Coresi”. Voluminoasă de 374 pagini, gramatica dlui Budiu cuprinde: în partea I. *Morfologia* (partea formală a gramaticii) și în partea II. *Sintaxa* Cartea este aprobată de ministrul ung. de culte și instrucțiune publică și costă 2 fl. 60 cr.

„CONCORDIA”
Societate comercială pe acții,
Sibiu. 336 12-4
pune în vânzare
UN VIN EXCELENT
garantat curat, cu prețul de
40 cr. Litru!!
Se potrivește admirabil cu ape minerale!

Cumpărați și cetați!

„Din vremuri apuse”

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

de

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului
„Tribuna Poporului”

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-tér) sub Nr. 22.

în etagiu I. al casei de chiriă dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recuisitele tehnice mă recomand (orer) a plumbui măselele cu ori ce material îndatinat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de măsele o săvârșesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Pun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plătire chiar și în rate pun dantură artificială întregă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii săvârșesc cu multă îngrigire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparăz părțile rupte din ei.

Scot dinți dela sêraci gratuit. Ordinez dela 8—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de ameazi dela 9—12 ore după ameazi dela 2—8 ore.

Arad 1899 Iunie.

Cu deosebită stimă:

VAJDA BENEDICT
medic-dentist.

331 20-12